

Mededelingen Heemkundige Kring
Groot-Haaltert - 3-maandelijks ledenblad

27ste jaargang 2007 - nr. 2

Redactie:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Voorzitter - Secretariaat
Willy De Loose
053/83.08.81

Bestuursleden:

Denderboutem:

Edgard Huylebroek
Hans Sonck

Haaltert:

Jan Paul De Graeve
Marc De Moyer
John Scheerlinck
Christophe Provost

Heldergem:

Roger De Troyer
William Minnaert

Kerksken:

Joris De Kegel

Terjoden

Bernadette De Luyck

Documentatiecentrum:

Warandegebouw Sint-Gorikspein 17,
9450 Haaltert.

Open: eerste en derde zondag en tweede don-
derdag van de maand van 10 tot 12 uur.

Ruiladres:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Lidmaatschap: € 10
Steunend lid: € 15
Rek.nr. 439-5083061-63
Heemkundige Kring Groot-Haaltert

Email:

willydeloose@skynet.be

Website:

<http://www.hk.haaltert.be>

Elke auteur is verantwoordelijk voor zijn/haar teksten.
Teksten mogen overgenomen worden mits bronvermelding.
HK Haaltert is lid van 'Heemkunde Oost-Vlaanderen'.

Redactioneel

Erfgoeddag 2007 was een prachtige zonnige lentedag. Wellicht de reden van een mindere belangstelling? Toch een evenement waar de bezoekers enkele leuke 'niet te schatten' voorwerpen gezien hebben. Maar het merkwaardige molentje blijft nog steeds een raadsel.

In deze rubriek willen wij speciaal aandacht besteden aan de onlangs overleden Kerkskenaar Paul D'Hondt.

Een 'monument' verdween te Kerksken.

Op Paaszaterdag 7 april werd onder grote belangstelling, Paul D'Hondt ten grave gedragen.

Meester Paul -zo sprak iedereen hem aan- onderwijzer, hoofdonderwijzer en inspecteur LO verliet ons op 88-jarige leeftijd. Geboren in 'den Berg' te Kerksken op 1 december 1918, overleed hij in zijn woning op 31 maart 2007.

Een monument in de socio-culturele sector verdween en laat ons achter met ontelbare herinneringen.

Al de verwezenlijkingen van deze integere, vriendelijke en vooral wijze persoonlijkheid belichten is haast onmogelijk. Meester Paul was overal aanwezig met een onverdroten werklust en hulpvaardigheid, met een raadgevend woord en veelal met een verzoenende stem. Altijd de lofbetuigingen schuwend, maar volledig ten dienste van zijn dorpsgenoten. Rang, stand of kleur speelden voor hem geen rol.

Gans zijn lange leven was hij trouw aan het ideeëngoed van de KAJ, geïnspireerd door Mgr. Cardijn, voor wie hij een grenzeloze bewondering koesterde. Het was dan ook ontroerend toen het kerkkoor in

de lijkdienst 'het Kajotterslied' zong.

Wij zijn hem dankbaar voor al hetgeen hij gepresteerd heeft, voor de hulp geboden bij het uitwerken van de plaatselijke dorpsgeschiedenis. Hij was een enthousiast verteller, 'zijn' Kerksken lag hem nauw aan het hart.

Het frisse lentegroen siert onze landelijk dorp, het brengt nieuw leven. Een leven waar hij met heel veel energie heeft toe bijgedragen opdat het mooi en beter zou worden voor onze kinderen. Will Ferdy zingt zo treffend: "t Is hard te sterven als de lente komt".

Dag meester Paul, wij zullen je missen.

Namens de Heemkundige Kring,
Willy De Loose

RECHTSPRAKEN IN DE 17DE EEUW

Binnen Haaltert-Kerksken bestond er buiten de dorpschepensbank nog een andere, nl. deze van het leenhof de Schijvinck, die even als de schepensbank van Haaltert-Kerksken afhing van de heer van Rotselaar. Dit heerlijk leen had bevoegdheid over enkele percelen grond gelegen te Haaltert, Kerksken, Heldergerm en Aaigem. De schepensbank bestond uit zeven schepenen en kon rechtspreken in de drie justitiegraden (hoge, middelbare en lagere), zodat ze zelfs de doodstraf mocht uitspreken, alles op verzoek van de hoofdbaljuw van de stad Ninove.

Hierna een paar rechtspraken van dit leenhof, waaruit blijkt dat de mensheid sinds ruim 350 jaar nog niet zoveel veranderd is. Op 11 augustus 1613 ontmoette Gillis Van den Hense, kuiper te Kerksken, “commende van de meulen naer de Plaetse van Haaltert lanck den heerwech”, Merten de Walsche, meier van Haaltert-Kerksken, die hij met een stok *“hebbende een scherpe ijserschuppe”* sloeg. Aldus getuigde op 14 augustus Cornelis Van den berghe, zn Cornelis *“zager van stiele”* te Haaltert.

-Onderzoek tegen Jan scheerlinck, zoon Adriaen, van Meire, die Adriaen Eeckhout, zn Anthonius, op 3 oktober 1624 tussen 3 en 4u in de namiddag doodsliep. Zij zaten samen in de keuken van de herberg ‘In ’t Cammeken’ van Pieternelle Van Cleren, weduwe Jan de Slagmuldere en maakten ruzie. *“Naer lancdurigh craeckeel smeeet Jan Scheerlinck met een pottebier naer Eeckhout”*, die zijn mes trok, dat Scheerlinck hem afnam en bij het vechten Eeckhout zwaar kwetste in de linker zijde, *“zoo dat de daermen daer uyt quamen”*. Jan Scheerlinck was voortvluchtig. Cornelis Perreman, zoon Jan, oud ca. 20 jaar, geboren te Denderhoutem, *“criminelen gevanghenen”*, die *“contrarie de placaten bij daghe ende nachte goeden tijt lanck herwaerts ghevagabondeert heeft sijnde daernaer ghetreden in diverse soorten van dieverijen”*.

Hij bekende vóór zes weken ’s nachts gestolen te hebben ten huize van Adriaen Schutijser den jonghen te Heldergerm *“seker broeck ende een half pijske van de knape van selven Schutijser”*, verder *“onder de sollemente van den huise van Jan Schandevijle inneghebroken gheweest ende aldaer ghestolen seker lijnwaet met eenen cokerende merssen met eenen groenen manshoet”*. In Assenede bij Adriaen Wuytins *“ten welken huise hij ghedient hadde ten tijt van drij jaeren ghestolen eene broeck waerinnwaeren eenighe papieren obligatiën, ie hij oock verbrant heeft”*; bij zijn moeder *“eenen ketel met eene thinne schotel”*, die hij verkocht heeft. In de stal van Pr. Anthonis te Heldergerm *“twee laeckene wasschen ende een paer droochkleeren schoenen.”* Van Vroonen Bauwens in de stal van Adriaen Schutijser *“een derde broeck met 28 stuyvers ghelt en een paer schoenen; rogghen broot ghestolen, door binnen te dringhen onder het sollement van de veynsters”* bij Jan Schandevijle, *“boven nogh andere presumptiën van brantstichte”* te Denderhoutem, die hij ontkende.

Om al die overtredingen werd hij op 8 januari 1626 veroordeeld om *“ter plaetse partibulaire (strafplaats) gheexecuteert te worden metten coorde sulcx datter de doot naer volghet, met confiscatie van alle sijn goet, meuble en immeuble”*.

-Onderzoek op 12 december 1628 tegen Pieter Staes, die op 25 november ten huize van Jan Slagmulder te Haaltert met kaarten speelde met Jan Coppens. Er werd afgesproken te spelen *“voor een roer”* (= geweer). Pieter verloor en gaf Jan zijn roer in handen en wenste hem er veel geluk mee. Jan gaf hierop *“twee kannen bier ten beste voor de gaesten”*. Kort nadien stelde Pieter voor in ruil voor zijn roer een biggen of 5 gulden te geven. Jan verklaarde zich akkoord met een ton bier, waarvoor Pieter aan de waardin spelt beloofde, die hij zou bezorgen zonder medeweten van zijn vrouw. Toen kwam Adraen Lievens, zoon Jan, zwager van Pieter Staes binnen, en samen hebben zij Jan Coppens *“ter aarde geworpen ende het roer afghenomen en meeghenomen naer huys.”*

(Uit het archief van EH Jozef De Brouwer)

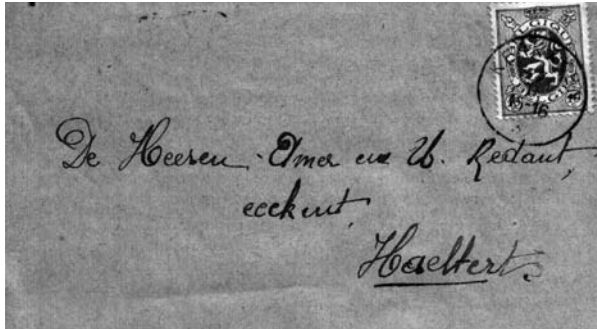
TONEELLEVEN TE KERKSKEN - 1932

De toneelvereniging 'Kunst en Vermaak' werd opgericht in 1929. De eerste repetities werden gehouden ten huize van de familie Ghijsels op het Dorp. Heel vlug werd een toneelzaal (Bij Molle Marie) gebouwd en ingericht dank zij de tomeloze inzet van vele onbaatzuchtige medewerkers. Bijna 60 jaar bracht 'Kunst en Vermaak' succesvolle toneelopvoeringen.

In 1932 werden de toneelliefhebbers uitgenodigd voor 'Het verre dorp' een 'hartroerend toneelstuk' van Bertha Dedeken. Bertha Dedeken werd geboren te Erembodegem op 11 februari 1881 en overleed in Aalst in 1955. Zij was lerares en directrice in de Rijksschool te Aalst.

Zij verwierf bekendheid als schrijfster en dichteres. Enkele bekende toneelstukken zijn: Zielestrijd, Het huisje onder de bomen, Kerstavond, Nelly, Het verre dorp, e.a.

In 1960 kreeg zij te Erembodegem een straatnaam (Bertha Dedekenlaan). In Aalst werd eveneens een straat naar haar genoemd, in 2004 gewijzigd naar Anna Snelstraat.

Nvdr: blijkbaar werkte de public relations-dienst reeds optimaal, want het getoonde pamflet werd reeds verstuurd naar toneelliefhebbers uit naburige gemeenten.

KUNST & VERMAAK - KERKSKEN.

M. M.

Onze Tooneelkring - Kunst en Vermaak - heeft de eer, Ued. uit te nodigen op onze vertoeningen die we geven op

ZONDAG 6 & ZONDAG 20 MAART 1932

in onze Grootte Zaal bij **POL. VAN BOVEN**

Deuren open om 5 u. o. Gordijn om 5 1/2 ure.

We geven twee opvoeringen van

Het Verre Dorp

geprimeerd, hartroerend toneelspel in 3 bedrijven, door Bertha Dedeken.

Dit stuk werd voor het eerst opgevoerd in den schouwburg «Feestpaleis» te Aalst, door het Koninklijk Letter- en Tooneelkundig Gezelschap «Voor Taal en Vrijheid»

JOHAN ALS RENTENIER

Kluchtspel in 1 bedr. van Kranzhoff, naar 't Duitsch door Germanus

PRIJZEN DER PLAATSEN :

Voorbehouden, genummerd } 1° Rang : 5 fr.
2° Rang : 4 fr.
3° Rang : 3 fr.

HET BESTUUR :

De Secretaris, Fr. Coppens.	Voorzitter - Tooneelleider, Hil. Ghijsels.
De Ondervoorzitter, Cl. Van Gutte.	De Eere-Voorzitter, Om. Heereman, Burg.

Bestuursleden : Cyr. Van Londerseel, Joz. Lievens, Alf. Wellemann, Aug. Michiels, Vict. Van der Haegen, Maur. Ghijsels, René Coppens, Kam. De Rijck.

1. **Openingstuk**, gespeeld door onze bloeiende Fanfaren
- Kunst en Vermaak -

Het Verre Dorp

geprimeerd, hartroerend toneelspel in 3 bedrijven, door Bertha Dedeken.

Dit stuk werd voor het eerst opgevoerd in den schouwburg «Feestpaleis» te Aalst, door het Koninklijk Letter- en Tooneelkundig Gezelschap «Voor Taal en Vrijheid»

PERSONEN :

De Vader	Heer	Hector Renneboog.
De Moeder	M ^{me}	Van Boven-Ghijsels.
Lina, de dochter	Juf.	Alice Ghijsels.
Lieza, haar vriendin	Juf.	Eup. De Pelsmaeker.
Bertus	Heer	César De Bruyn.
Kwade Geest	Heer	Richard Ghijsels.
Goede Geest	Heer	Emiel Lievens.
De Dorpspastoor	Heer	Valery Hunnincq.
1 ^o Dorpsmeisje	Juf.	Anna De Bruyn.
2 ^o Dorpsmeisje	Juf.	Renilde De Meerleer.
Een jongeling	Heer	Alfons Van Gutte.
Een meisje	Juf.	Clementine Semincq.
Verleidster	Juf.	Elza De Bruijn.
Een Dame	Juf.	Rachel De Roeck.
Een klein meisje	jonge Juf.	Paula V. Opdenbosch.
1 ^o Kommunikantje	jonge Juf.	Rosa Van Landuyt.
De vrouw	M ^{me}	Van Boven-Ghijsels.
De jonge Bertus	Heer	Henri Lievens.
Een Jongen	Heer	Arthur Renneboog.
Een Meisje	jonge Juf.	Rosa Van Landuyt.

Boeren, Boerinnen Kinderen.

15 MINUTEN RUST.

3. **JOHAN ALS RENTENIER**

Kluchtspel in 1 bedr. van Kranzhoff, naar 't Duitsch door Germanus

PERSONEN :

Servatius Krüger, rentenier	Heer	Frans Coppens.
Johan, zijn huisknecht	»	Hilaire Ghijsels.
Robert Heymans	»	Frans Reynaert.
Bos, particuliere detective	»	Frans Schouppé.
Wieringa, wijnreiziger	»	Cesar Lievens.
Antoon, loopjongen	»	Jos. Schouppé.
Poelma, postbode	»	Art. V. Keymolen.

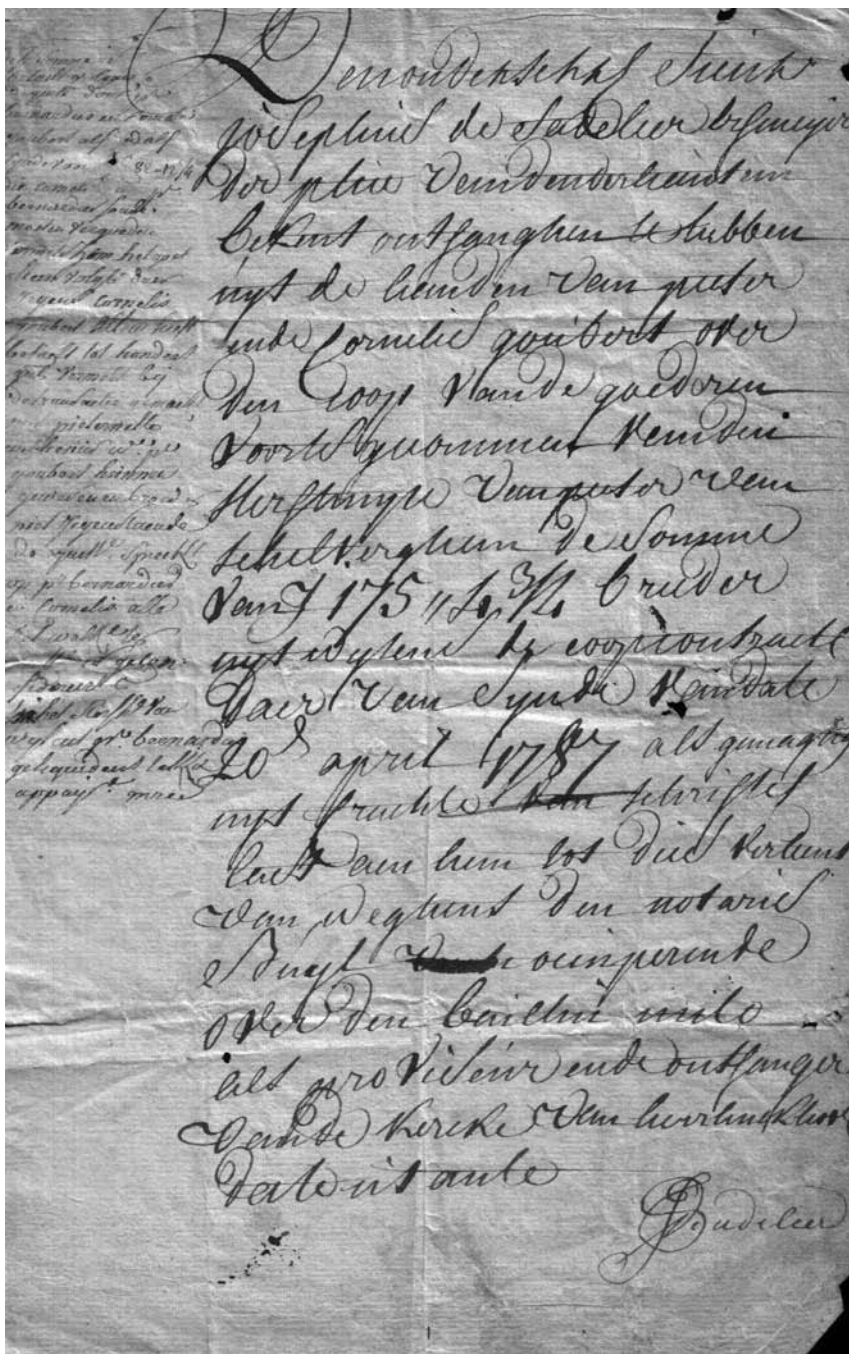
BETWISTE AFREKENING-DENDERHOITEM

Bijgaande kopie van betaling houdt het bewijs in van betaling dat de broers Pieter en Cornelis Goubert, van Denderhoutem hadden betaald aan de toenmalige erfmeier van Denderhoutem, "Sieur Jozef De Saedeleer" wonende in het nabije Haaltert. Het gaat om de mooie som van 175 gl, 4 3/4 Dit was het bedrag, volgens het koopcontract, schuldig voor aangekochte goederen uit het sterfhuis van Pieter Van Schelvergem. Deze woonde waarschijnlijk op het landelijke gehucht Vossel. Het stuk is duidelijk gedateerd op 20 april 1787. De duidelijk veel later toegevoegde randnota is niet gedateerd. Notaris Petrus Joannes Buyl had de erfmeier De Saedeleer daartoe gemachtigd, dit ten overstaan van de ontvanger van de kerkfabriek van Herlinkhove, baljuw Milo. Waarschijnlijk was dit de opbrengst van de verkoop van stoffelijke goederen, misschien bij testament aan de kerk van Herlinkhove gelegateerd door Van Schelvergem.

Door de bijgevoegde tekst in de marge begrijpen we dat de broers Pieter-Bernardus en Cornelis Goubert elk de helft, d.i. 82 gl en 12 3/4, moesten bijdragen. Toch moet er iets gehaperd hebben met deze betaling. De bijkomende tekst leert ons dat Cornelis slechts 100 gulden afgerekend heeft, en aldus op kwittantie vermeld. Wellicht heeft de weduwe van de inmiddels overleden Pieter-Bernardus zich hierover beklagd. Bedoelde som, 175 gl 4 3/4, behoorde waarschijnlijk in haar geheelheid aan de kerk van Herlinkhove afgedragen te worden.

(akte, verzameling G. Geeroms, Pamela)

Edgard Huylebreek

HERINNERINGEN TERJODEN - 1946

Enkele bewoners (vooral jeugd) van 'den Dries' verzameld voor de lens.

- 1-Louise De Boom, 2-Maria (moeder van Germaine Eloot), 3-Germaine Eloot, 4-onb.,
5-Jean Daghuyt, 6-Clarisse Lobbeyn,
7-Polidoor Roelandt, 8-Andrea Beeckman,
9-Adolf Van der Elst,
10-Charlotte De Slagmulder,
11-Augusta De Slagmulder,
12-Emilie De Bruyn, 13-Anna Borreman,
14-Frans Lobbeyn, 15-Maria De Bruyn,
16-Victorine De schrijver, 17-Tine Goossens?,
18-Petrus Eloot (Clerkes Witten, de witten van 't hof), 19-Gilbert Lossie, 20-Frans De Moor,
21-Hubert Lossie,
22-Paula Lossie, 23-Yvonne De Boom,
24-Lucienne De Boom, 25-Fientje De Schutter

SPORT, ONTSPANNING

EN CULTURELE ONTWIKKELING - HAALERT

In de jaren vijftig werd van overheidswege een 'Inventaris aangaande de culturele werking' gevraagd aan de gemeentebesturen. Hoe was het gesteld in onze gemeente met de onderwijsmogelijkheden? Met de culturele vorming en ontspanningsmogelijkheden? Waren er voldoende sportevenementen? Onderstaande vragenlijst geeft ons een duidelijk beeld van de toenmalige situatie.

“**Onderwijs:** er waren drie 'Bewaarscholen', één op den Bruul, één in Ede en één in Ekent

Er was de Aangenomen Jongensschool (7 klassen), gelegen op de Hoogstraat en bestuurd door een Directeur en de Aangenomen meisjesschool (8 klassen), bestuurd door de Zusters Franciscanessen. Deze school werd opgericht in 1881 door pastoor Van Gansbeke. In 1890 werd er naast de school een wezenhuis en een tehuis voor oudjes opgericht door pastoor De Pessemier

De scholen worden bezocht door al de kinderen, jongens en meisjes vanaf 3 jaar.
Schoolbevolking: 350 jongens en ... meisjes.

Wie gaat er naar de universiteit: 2 studenten van landbouwers en 2 van burgers

Waar: naar Leuven en naar Gent

Bibliotheken: twee, 1 Openbare Bibliotheek en 1 kinderbibliotheek in de meisjesschool

Openbare Bibliotheek: bedrag van de uitlening 5 à 6000 frank

Aantal boeken: ongeveer 3000

Zijn er personen naar de academie: neen

Musea: neen

Artistieke verenigingen: neen

Voor schilderkunst: neen

Dauidsfonds: ongeveer 200 leden

Instellingen voor muziek: één bij Karel Van Gijsegem op de Hoogstraat

Groeperingen voor toneel: Vredcabaret en Toneelpret

Aantal boekwinkels: één boekhandel in 't klein

Ontspanningsinstellingen:

Hoeveel herbergen: ongeveer 90

In hoeverre worden ze bezocht: over 't algemeen niet veel

Aantal herbergen in verhouding tot de bevolking: 1 op de 65

Het allooi van de herbergen: veel goede en weinig slechte

Verkapte danslokalen: geen

Verdachte drankgelegenheden: ongeveer vijf (sic !)

n.v.d.r. : Tot heden hebben wij geen weet van 'verdachte herbergen'.

Echte danslokalen: twee

Hoeveel hondenkoersen: geen

Hoeveel paardenkoersen: geen

Hoeveel hanengevechten: geen

Clubs voor Anker en Zon: 3 of 4 (wie vertelt ons meer over deze activiteit?)

Duivenlokalen: bij Valère Allemant: "Eendracht"

bij Raymond Ceulebroeck: "Eerlijk duurt het langst"

bij Petrus De Pelsmaecker: "De jonge wacht"

Speellokale Biljart: één

Handboogschieten: geen

Voetbalbonden: één, Eendracht Haaltert

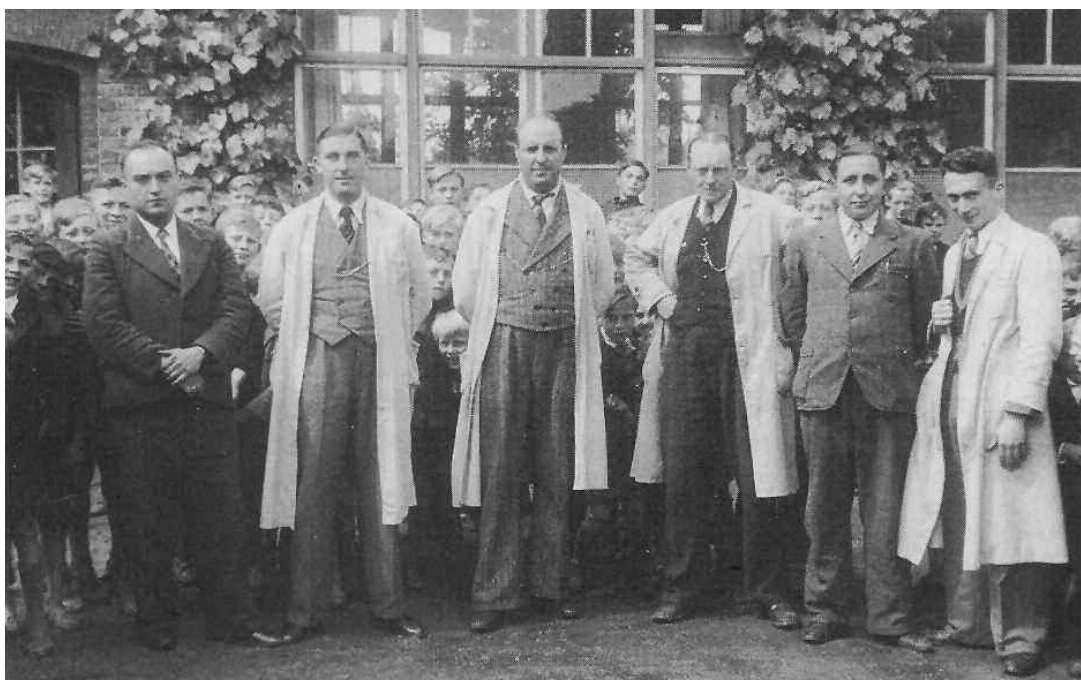
Sportclubs: twee, voetbalbond en handbalspel

Privé club: geen

Kermissen: Groote kermis, die valt op den 4de zondag van augustus
Vlasmiskermis: 2de zondag van mei
Jaarmarkt: 4de donderdag van oktober
Wijkkermissen: ongeveer 15, op de bijzonderste wijken en straten
Spaarbussen in herbergen: 7
Hoeveel cinema's: één en sommige gaan naar Aalst
Gezamenlijk fietsen: niet.”

Willy De Loose

HERINNERINGEN KERKSKEN

v.l.n.r. Jan Michiels; Richard Ghijssels; Maurice Ghijssels; Florent De Geest; Jozef Coppens en Paul D'Hondt.

Onderwijzers gemeenteschool (jongensschool) 1939

Enkele opmerkingen bij het artikel op blz. 4 in het vorig nummer.

Maurice Ghijssels startte als onderwijzer in 1923 in het Sint-Jozefcollege (paters Jezuiten) in de Pontstraat te Aalst. Hij was er toen samen met collega Thijsmans, de vader van E.H. Antoon Thijsmans, de vroegere deken te Haaltert. Zij waren de enige twee gediplomeerde onderwijzers.

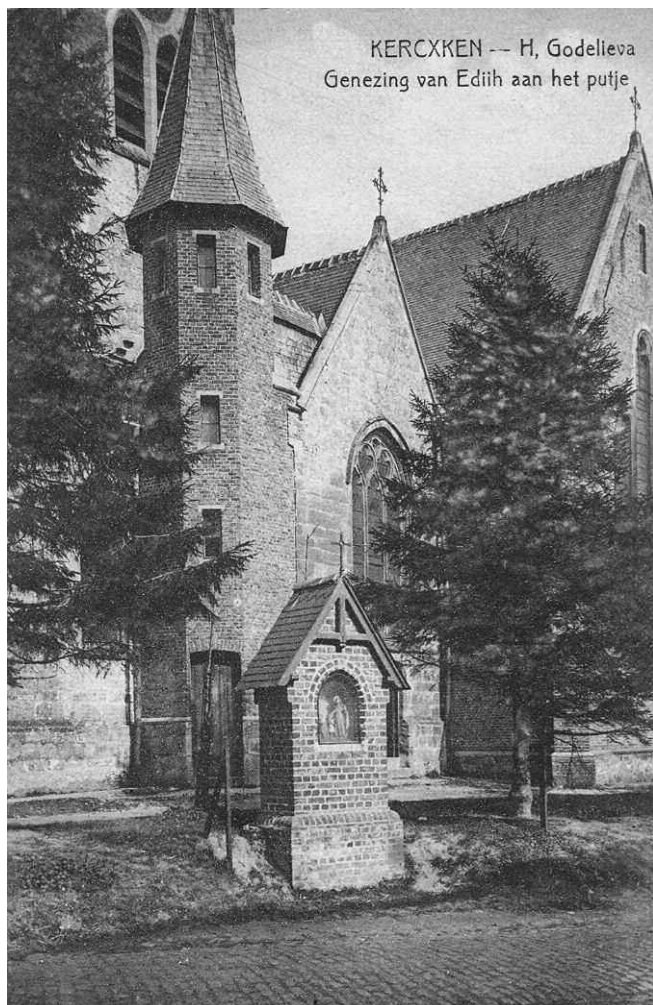
In 1928 werd hij door de gemeenteraad aangesteld als onderwijzer te Kerksken, die normaal gezien de voorkeur gaven aan dorpsgenoten, hij was trouwens in die periode de enige gediplomeerde leerkracht in het dorp.

De familiebanden met de toenmalige burgemeester Omer Heereman waren niet zo nauw als vermeld. Moeder Maria Heereman was niet de zus, maar de nicht van de burgemeester.

Joris De Kegel

(met dank aan Roger Ghijssels voor de correcties)

VERERING HEILIGE GODELIEVE TE KERCKEN

KERCXKEN -- H. Godelieva
Genezing van Edith aan het putje

Foto: M. De Rijck

de historie

“dompelden de beulen het hoofd der vermoorde in een slijkput: het uitvloeiende bloed versteende en kreeg een helderwitte kleur –in teeken der ongerepte maagdelijkheid- ; het slijkwater werd helder en aangenaam van smaak en ontving een mirakuleuze kracht”. (1)

Abdij

Reeds kort na de dood van Godelieve te Gistel deed het landgoed dienst als klooster dank zij Bertholf's dochter, Edith, het kind uit zijn tweede huwelijk. Zij was blind geboren maar na het drinken van het water uit het putje kreeg ze haar zicht terug en liet daarom op het vaderlijk erfgoed een klooster voor Benedictijner-zusters optrekken. Later kreeg het de status van abdij die door talloze pelgrims werd bezocht, tot in 1577 bij de vernieling van de gebouwen tijdens de godsdienstoorlog. De zusters namen de vlucht en vestigden zich in Brugge maar keerden in 1623 terug om er het huidige klooster te bouwen. De abdij ontsnapte aan de terreur tijdens de Franse Revolutie maar werd als 'zwart goed' verkocht aan M. Bortier. Een eeuw later, in 1890, werd de eigendom, door toedoen van de familie de Bethune, aangekocht. Een jaar later vestigden twaalf zusters zich in het klooster om het reguliere leven te hervatten en de

De Heilige Godelieve is wellicht een van de meest gevierde volksheligen in Vlaanderen en kan op dat vlak met tal van andere troosteressen wedijveren in het katholieke Vlaanderen. Zij werd geboren in 1046 in Heinfriedswilre (Wierre-Efroy) in Frans-Vlaanderen, op het landgoed van de heerlijkheid Landefort (Langueforte of Londesvoorde). Het was de Pausdomperiode van Gregorius VII. Godelieve was de derde dochter van ridder Hemsroot en zijn vrouw Ogiene. Samen met haar twee zussen werd ze “in alle deugden onderwezen”, maar de legende verhaalt dat Godelieve een droevig lot heeft ondergaan.

Aangezien het verhaal zich bijna tien eeuwen geleden afspeelde, komen sommige data niet altijd overeen in de levensbeschrijvingen. Er is soms echter maar een verschil van een paar jaar wat in feite kan verwaarloosd worden. We baseren ons echter op de geschriften van hagiograaf (levensbeschrijver van heiligen) M. English, die vrij betrouwbare opzoekingen verrichtte over de H. Godelieve.

Gewurgd

In de nacht van 6 op 7 juli 1070 werd Godelieve op het landgoed in Gistel gewurgd op bevel van haar echtgenoot Bertholf. Dit zou hij later zeer betreuren en zoals het gaat volgens de geschiedkunde kon hij de “straf van God” niet ontlopen. Zijn moordende wandaad was trouwens de basis voor latere mirakuleuze toestanden op zijn domein.

Nadat de jonge vrouw gedood werd, liet Bertholf zich op een afschuwelijke wijze van het lijk ontdoen maar hij had toen geen rekening gehouden met de “toorn Gods”. Volgens

devotie tot de H. Godelieve verder te zetten. Nog een eeuw later, in 1997, wordt het bedevaartsoord bijna elke dag druk bezocht om er hulp en troost af te smeken bij de martelares van Gistel.

De wijze waarop zij gestorven is, heeft ze doen aanroepen tegen de keelpijn en het mirakel dat geschiedde voor het kind van haar echtgenoot, heeft ze doen vereren door de ooglijders.

In een fraai museum herbergt men talrijke herinneringen aan de Heilige, o.m. het vaandel uit 1926 dat door de Kerkfabriek van Kerksken in bewaring werd gegeven.

Voor beide kwalen wordt ze ook nog vereerd in tal van andere dorpen met als belangrijkste te Gent in het Klein Begijnhof en te Sleidinge. Dit heeft zijn reden: *“Een koopman van Antwerpen, Lodewijk Boonis, had om den eeredienst van sinte Godelieve te verspreiden, ontvangen van de Abdis van het klooster Ten Putte, te Ghistel, Godelieva De Prayer genaamd, een deel van het gestold bloed der Heilige. Later trad eene dochter van Boonis in het Klein Begijnhof en schonk, waarschijnlijk ter gelegenheid van hare kleeding, dit heilig bloed aan de gemeente. Op 2 Mei 1659 verdeelde Rochus De Scheemacker, pastoor van het voormeld Hof, dien heiligen pand met Frans Staes, pastoor van Sleidinge, in verwisseling van een deeltje des hoofdschedels der zelfde Heilige”.*(2)

Verhaal in liedvorm

Over het leven van de H. Godelieve werd een reeks geestelijke liederen gemaakt, die enerzijds gebundeld werden uitgegeven of anderzijds verspreid door marktzangers onder vorm van éénblad-pamfletten. Zowel zanger als uitgever zagen brood in het weezinwekkend verhaal van de H. Godelieve met als gevolg dat meerdere berijmde versies op markten en pleinen werden gezongen. Tot de meest verspreide behoort *“Het Leven van de H. Godelieve, Patroonesse, te Gistel in Vlaenderen”*, gezongen op de wijs van “den dragonder te peirde”

Komt al wie de deugden beminnen
luystert hier met blyde zinnen
aenhoord het leven van een vrouw en maegd
onzen bystand en patroonersse
de heilige martelaeresse
't is Godelieve die om haer deugd
by God geniet de hemelsche vreugd.

Van ridderlyk' ouders geboren
was zy van God uytverkoren
om haere zuyverheyd en wette deugd
haer eenigste zorg en behaegen
was d'arme liên onderschraegen
maer wyl zy spys aen den armen draegd
heeft haer den hof-meester aengeklaegd.

't Gebeurde dat zy tot twee reyzen
uytgedeyld had al de spyzen
zelfs op de maelyd bereyd voor den Graef
terwyl haer papa haer bestrafte
God een mirakel verschafte,
men vond de spys weer in overvloed
tot tweemaal God een mirakel doet.

Bertolf een edelman magtig
tot Gistel was hy woonagtig
verkeeg haer trouw door het woord van den Graef
de Bruyloffteest was overvloedig
maer Bertolfs moeder grammoedig
smeeed' een verraed van den eersten dag

voor Godelieve een herts geklag.

Door laster heeft zy overwonnen
't hert van Bertolf haeren zoone
want op den avond van de Bruyloft feest
wierd zy van Bertolfus verstooten
en gansch versmaed opgesloten
en van de knegten beschimpt bespot
zonder te klagen over haer lot.

Zy wierd in een kamer gesmeten
waer dat zy kreeg voor haer eten
droog brood en water maer dagelyks min
te weynig om daer by te leven
en noch kwam zy d'helft te geven
aen d'arme lieden van dag tot dag
't geen Bertolfs moeder met nyd aenzag.

Om d'heylige maegd te veragten
moest zy de kraeyen gaen wagten
op eenen akker met koorn bezaeyt
zy ging om haer te g'hoorzaemen
met eene dienst meyd te saemen
zy doet al wat haeren man gebied
hoord wat mirakel dat'er geschied.

Zy en mogt het veld niet verlaeten
schoon zy wist dat in haere staeten
de miss' begon: door het luyden der klok
maer door den naem Jezus almagtig
en haer gebeden zoo kragtig
de vogels vliegen in eenen stal
wyl zy de misse gaen hooren zal .

De dienstmeyd die alles bespeurde
wat wonder dat'er gebeurde
zy loofde God, en liep by haeren heer
aen wie zy de zaek openbaerde
en het mirakel verklaerde
maer Bertolfs moeder met gramschap zey
al wat zy doet is door toovery.

Bertolf als eenen ongebonden
heeft zyn twee knegten gezonden
om uyt de kerk haer te haelen nae 't lof
zy wierd in een kamer gesmeten
waer dat zy kreeg voor haer eten
dagelyks min water en droog brood
om te doen sterven van hongersnood.

Schoon dat zy veel hongersnood lede
zy deelde den armen mede
door haere venster ter liefde van God
maer eenige deugdzaeme lieden
die haer ellende bespieden
deden haer vlugten door hunnen raed
om te voorkomen noch grooter kwaed.

Zy vlugt met haer dienstmeyd te gader
tot Longfort by haeren vader
zy kenden schier hunne dogter niet meer
vervallen en geheel armoedig
die dienst maegd heeft hun zeer spoedig
deugdelyk geheel het geval gezeyd
elk weende daer van meedoogentheyd.

Naer ryp onderzoek op die zaeken
Haer vader ging't kenbaer maeken
Hy klaegt aen Bisschop en ook aen den Graef
Waer op die twee heeren beraemden
En haeren man Bertolf praemden
Van haer te eeren na waerd' en lof
Dus wierd zy weder gehaelt in 't hof.

Bertolf en zyn moeder te samen
over die daed hun beschaemen
uyt vraek en nyd zwoeren zy haere dood
waer toe zy twee knegten uytkogten
die dagelyks haer leven zogten
Bertolf red' nae de stad Brugge voord
tot dat zyn vrouwe zou zyn vermoord.

Die bloed dorstige moordenaeren
kwamen by nagt als barbaeren
aen de slaepkamer van d'heyliche maegd
zy hebben haer buyten doen komen
en met geweld vast genomen
en haer verworgt met een vreed gemoed
met 't hoofd geleyd in den watervloed.

God wilde die moord niet vergeten
maer door mirakels doen weten
d'aerde waer zy stond terwyl men haer worgt
zag z'in witte steen verand'ren
ook al het bloed by malkand'ren
geloopen uyt dien heyiligen mond
herschep't in kalk-steenen op dien stond.

Het water waer zy heeft gelegen
heeft zoo veel kragten vercregen
dat het geneest veele ziekten en kwael
God kwam haere dood te verkonden
aen de gebueren in 't ronde
door 't leed van d'Engelen al gelyk
die haer geleyden nae 't hemelryk

Bertolf toont eenen valschen rouwe
over de dood van zyn vrouwe
ded' haer begraven volgens zynen staet
een blinkende licht uyt de wolken
daelde neer tusschen de volken
met een hand die den zegen gaf
over haer heylig lichaem en graf.

Bertolf naer de dood van zyn vrouwe
Kwam wederom in de trouwe
En won een dogterken maer het was blind

Als het meysken was negen jaeren
Kwam Godelief haer verklaeren
Op eenen nagt met een goede trouw
Dat zy 't gezigte bekomen zou.

Zoo haest als den dag was gekomen
't kind heeft betrouwen genomen
en zig doen leyden aen den water put
zyn hand in het water gesteken
en aen zyn oogen gestreken
het wierd klaer ziende ô wonderheyd!
't heeft aen de maget veel dank gezeyd.
Dan heeft d'heylige Godelieve
om Bertolfs hert te doorgrieven
naer de dood van zyne tweede huys vrouw
haer vertoont aen eenen dienstbode
die had een naeyster van noode
waer zy't twee hemden voor Bertolf maekt
'geen zyn bekeeringe veroorzaekt.

Bertolf de mirakels bespeurde
en zyne zonde betreurde
reyst in Jerusalem nae't heylig graf
daer naer in een klooster begeven
eyndigt zyn boetveirdig leven
tot Winoxbergen is zyn grafsted'
en zyne ziel den eeuwigen vred' .

Het volledig relaas van de lijdensweg van Godelieve wordt gedetailleerd verhaald in een bundel van zeven liederen getiteld *“Geestelyke Liedekens, Waer in betoont wort het Leven van de H. Godelieve Martelaresse ende Patroonersse van Ghistel. Tot Brugge, By Pieter de Sloovere, gesworen Stadtsdrucker, woonende in de Predikbeer-straete”*. Een origineel exemplaar in 12° bevindt zich in de Koninklijke Bibliotheek van Den Haag (sigel 5F 5L) evenals in de stadsbibliotheek van Brugge met sigel S 133.

Het bundeltje bevat zeven liederen en vangt aan met een tekst over *“Haer Houweelyck”* en eindigt met *“De H. Godelieve wort verworpt door haer eygen Dienaers”*.

In het eerste nummer (augustus 1957) van ‘Ons Erfdeel’ verscheen eveneens een mooi gedicht van André Demedts: **Sinte Godelieve**.

Een lieve vrouw, vernederd en verstoten
Vereenzaamd, grog beledigd en vermoord;
Daarna heeft zij gered wie haar vervolgden;
Wie haar aanroept, wordt altijd verhoord.

Een lieve vrouw, tot het geluk geroepen,
En steeds door het geluk voorbijgegaan,
Geneest en troost, en opent weer de ogen
Die blind zijn voor de vreugden van 't bestaan.

Van eeuw tot eeuw in onze grond geborgen,
Zoals een kostbaar kleinood in zijn schrijn,
Blijf hier bij ons vanzelf, zoals de zorgen,
Zoals de zee die ruist, zoals de zonneschijn.

De Heilige Godelieve te Kerksken (2)

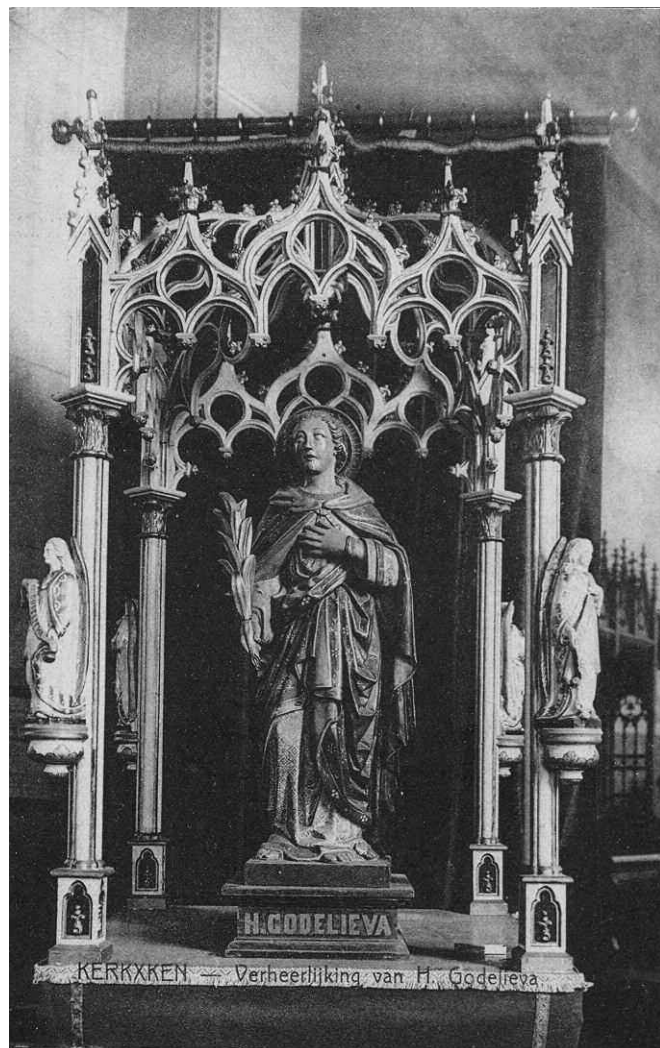

Foto: M. De Rijk

Alhoewel de parochie van Kerksken tot een van de talrijke plaatsen behoort waar ze aanbeden wordt om bijstand te verlenen, zijn er weinig archivalia bekend of bewaard. Dit kan enerzijds wijzen op een zekere graad van verwaarlozing of onachtzaamheid van de betrokken personen en anderzijds betekent het een verdwenen belangstelling voor de eigen volksheilige door een tanende devotie die niet meer van deze tijd blijkt te zijn.

Tot de jaren 50 kwamen er gedurende het octaaf van Godelieve's feest, begin juli, honderden gelovigen naar Kerksken.

Het kerkarchief is zeer schaars met uitzondering van een paar aantekeningen in het memorieboek door pastoor Van Hoeymissen, die gewag maakt van een ontvangen relikwie van de martelares van de pastoor van het klein begijnhof te Gent. Ook pastoor Franciscus Van der Meulen, die in 1902 te Kerksken werd aangesteld tekende in 1922 op, dat de verering van de H. Godelieve niet tot de eigen parochie beperkt bleef en dat toen nog bijna iedereen bij een viering werd betrokken: *“Plechtige octaaf gevierd van 9 juli tot 16 juli met geloovigen en scholen van de parochies Aaigem, Welle, Meire, Aspelare, Haaltert, Terjoden.”*

Een jaar later was de bouw van zes kapelletjes ter ere van Godelieve voltooid en de pastoor betaalde toen vijfduizend frank, hoogstwaarschijnlijk een bedrag dat bestond uit giften van de bevolking. In elk kapelletje wordt een belangrijke episode uit het leven van de heilige weergegeven: haar godsvrucht, haar liefdadigheid voor de armen, kraaiwacht en mirakel van de kraaien, haar marteldood, haar lichaam dat naar de put gebracht wordt en de genezing van Bertholfs dochtertje.

Feestviering met stoet

Ook pastoor Baert was een vurige bewonderaar van deze heilige. Op 26 mei 1926 organiseerde hij grote Godeleve-feesten in het kader van de viering van 25 jaar ‘Congregatie van Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen’. Een grote menigte zakte af naar Kerksken en luisterde naar ‘de treffende aanspraak over Gods lieve Heilige door E.H. Coppens, Deken van Aalst’. Tijdens de plechtigheid werd tevens een nieuwe vlag gewijd ter ere van ‘Sinte Godelieve, Maagd en Martelares van Vlaanderen’.

Dank zij milde giften van de gelovigen kon de kerkfabriek eveneens een fraai glasraam laten vervaardigen met een fragment uit het leven van de heilige.

Ruim tachtig jaar geleden was het een feestgebeuren waarbij niet alleen de plaatselijke bevolking werd betrokken, maar ook talrijke leden van verenigingen uit de naburige dorpen. Zo zorgde de ‘Fanfaremaatschappij Moed en Volharding’ van Denderhoutem voor de muzikale begeleiding van de stoet, die op zondag 2 mei georganiseerd werd. Ook de zangmaatschappij van de Sint-Gregoriusgilde luisterde het geheel op met religieuze liederen.

In die periode was het ook de gewoonte dat verenigingen met dezelfde ideologie en doelstellingen elkaar steunden bij elke belangrijke gelegenheid die zich voordeed.

Godelievevlag 1926, bewaard in het Godelieve-museum te Gistel.

Hun aanwezigheid betekende een onderlinge verbondenheid en een bewijs van hun verknochtheid aan de christelijke doelstellingen. Dit bleek eens te meer duidelijk bij de viering van de Kerkskense Congregatie, want talrijke zusterverenigingen vierden het zilveren jubileum mee. Uit bijna alle dorpen uit de omgeving kwamen de leden toegestroomd, in groep, uit Aalst, Aspelare, Aaigem, Denderhoutem, Denderleeuw, Erpe, Haaltert, Heldergem, Iddergem, Lebeke, Mere, Nederhasselt, Nieuwerkerken, Okegem, Ottergem, Ressegem, Sint-Antelinks, Vlierzele, Welle en Woubrechtgem.(3)

Een dozijn groepen vormde de stoet met als voornaamste de congregantisten en de uitbeelding van het leven van de H. Godelieve in vier taferelen. Het godsdienstig gebeuren werd besloten met een *feestlied*'.

Parochie Kerkxken

PLECHTIG ZILVEREN JUBELFEEST
der Congregatie • O. L. VROUW ONBEVLEKT ONTVANGEN • en

Wijding eener Nieuwe Banier

TER EERE VAN
SINTE GODELIEVE, Maagd en Martelares van Vlaanderen
OP ZONDAG 2 MEI 1926.

Orde van den Stoet :

- I. Politie der Kerk.
- II. Kruis en Vanen.
- III. Gendarmen.
- IV. Fanfarenmaatschappij van Denderhautein : « Moed en Volharding ».
- V. Banier der Congregatie van O. L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen.
- VI. De Congregatiën : Aalst, Aspelaere, Ygem, D. B. B. Dandarie, Uw, Erpe, Haeltert, Heldergerm, Id. or tam, Leebeke, Meire, Nederwasselt, Nieuwerkerken, Okegem, Ottengem, Ressegem, St-Antelinckx, Vlierzele, Welle, Woubrechtgem.
- VII. Vaandel van de H. Agnes.
- VIII. Congregatie van Kerkxken.
- IX. 1° Groep : HUYELIJK VAN ST-GODELIEVE MET BERTOLF VAN GHITTEL, voorafgestaan van acht hunner hofjonkers.
Den dag dat zij den trouw is ingetreden beginnen al haar wederwaardigheden.
2° Groep : GENEZING VAN EDITH, Bertolfs blindgeboren dochterke.
Edith vertrekt met hare gezellinnen naar 't Wonderputje om haar gezicht te winnen.
3° Groep : BERTOLF IN BOETZ EERDIGHEID.
Tot boetis van z'n snoode gruweldaan gaat Bertolf nu het Monnikleven 'aan.
4° Groep : VERHEERLIJKING VAN ST-GODELIEVE, gevolgd van Engelen en Maagdekens.
Godelieve's ziel ten Hemel opgevaren, prijkt nu verheerlijkt bij de martelaarsscharen.
- X. DE NIEUWE BANIER VAN SINTE GODELIEVE.
- XI. Zangmaatschappij : St-Gregoriusgilde.
- XII. De Geestelijke en Burgerlijke Overheden.

Aalst, drukkerij van het ~~de~~ **DE VOLKSSTEM**.

Julien De Vuyst

- (1) M. Englisch: Vlaanderens bedevaartplaatsen. Sinte Godelieve te Gistel. In: Ons Volk ontwaakt, 6 juli 1924, blz. 338.
- (2) Zie ook: W. De Loose en J. De Kegel 'Kerksken, de wereld in een dorp', blz.118
- (3) De Godsdienstige Week van Vlaanderen, 17 januari, 1913, blz. 300

DENDERHOUTEM: UIT HET ARCHIEF FAMILIE BAETEN

In 1902 werd overgegaan tot de verdeling van de goederen van Felix Baeten x Joanna Baeyens. Wij ontvingen van één van de laatste telgen van de familie belangrijke documenten, o.m. de zogenaamde “staat van dienst” van het geslacht. Dit geslacht vinden wij terug in heel wat gemeenten. Wij maken nader kennis met één tak: Baeten en dit vooral tijdens de 19de eeuw.

Wij vertrekken bij Frans-Jozef Baeten, geboren te Erembodegem in 1777 en overleed op 95-jarige leeftijd in de Stichelen op 2 augustus 1872. Hij huwde Berlindis Van Yper, afkomstig van Velzeke-Ruddershove. Ze moeten zich vrij vlug in Denderhoutem gevestigd hebben want al hun kinderen werden hier gedoopt.

Joannes-Frans, ° 1803 en + 1884, ongehuwd

Egidius, ° 1805 en + 1805

Charles-Lodewijk, ° 1806 en + 1876, geen afstamming

Sofie, ° 1808

Judocus, ° 1810 en + 1812

Constantia, ° 1812 en + 1830

Joannes-Jozef, ° 1815, huwde Maria Joanna Taelman, geen afstamming

Felix, ° 1818 en + 1902.

Uit de verdeling in 1902 blijkt dat het ganse bezit van de familie Baeten-Van Yper zich op één erfgeaam toespitst, nl. op Felix.

Felix was gehuwd met Joanna Baeyens in 1865. Er kwamen 5 kinderen:

Delphine, huwde Frans De Graeve uit Haaltert

Emerence ° 1867, huwde molenaar Justin Coppens en doet haar intrede op de windmolen in de Vondelen.

Frans, ° 1868, huwde Odila Mertens, ex. Aaigem. Zij vestigen zich in de Molenstraat.

Clemence, °1871, huwde Constant Boxstael

Marie Therèse, ° 1873 trouwde met Rufin De Winter.

Na het verlijden van Felix op 19 februari 1902, besluit zijn weduwe Joanna Baeyens, alles aan haar kinderen te schenken bij notariële acten, maar mits de verzekering van haar onderhoudskosten, bij middel van een door alle kinderen aangenomen lijfrenteverzekering. De afhandeling gebeurde bij notaris August Van Oudenhove. Weilanden werden verdeeld, gelegen in Pollare, Meerbeke, Velzeke-Ruddershove, Aaigem, Ressegem en Outer. Uiteraard lag een groot deel in Denderhoutem. Wij vinden gronden in tal van wijken. Zeer interessant zijn de vermelde toponiemen, waarvan er helaas reeds veel verdwenen zijn of in onbruik geraakt, o.a.: de Kilput, Switten, Trappersveld, Stichelen, Selkouter, Wildebeke, Kruiskouter, Kleine werf, Herdersveld. De oppervlakte der gonden beliep in totaal meer dan 20 Ha.

Eén van de afstammelingen Frans, (Sooi) was een goede bekende voor ons. Hij was een rustige landman, de stille gedreven jager, die onverstoort zijn gangen ging en die samen met zijn zo spontane Dilla een oude top mocht scheren. Het Davidsfonds was er tussen beide wereldoorlogen en lang nadien een trouwe bekende. Zijn oudste zoon, Hector, bleef onghuwd. Hij was op zich een genie, realiseerde meer dan één ‘uitvinding’, maar nam nergens patent op. De jongste zoon, Justin maakte carrière in het leger en vestigde zich in Antwerpen. Vaak keerde hij nog terug naar zijn geboortedorp. Bij leven had hij een zoon verloren. Deze liet een weduwe en kindje achter. Een andere zoon bleef ongehuwd en heeft nu nog de ouderlijke hoeve in zijn bezit.

Een dochter van Sooi Baeten huwde een molenaar te Aaigem, een andere trouwde een landbouwer uit Voorde.

Edgard Huylebroek

(met dank aan één van de afstammelingen die ons de documenten ter beschikking stelde)

GEZINSRECONSTRUCTIE VAN BURST 1797 - 1900

Onder deze titel verschijnt binnenkort alweer een nieuw boek van de familiekundigen John Scheerlinck en Jan-Paul De Graeve (bestuursleden Heemkundige Kring Haaltert).

Het boek geeft een overzicht van de families van Burst tussen 1797 en 1900, zoals ze genoteerd staan in de registers van de Burgerlijke Stand. Voor elk van de teruggevonden personen worden de data van geboorte/doop, huwelijk en overlijden genoteerd. Waar mogelijk werden die gegevens aangevuld met bekende namen en data uit omliggende gemeenten.

De "Gezinsreconstructie van Burst" biedt dus een ideale vertrekbasis voor al wie zich wil verdiepen in zijn eigen stamboom en is een bijzonder goed naslagwerk voor elkeen die op één of andere manier bezig is met de geschiedenis van deze gemeenschap. Ook voor familiekundigen met voorouders in Burst is het boek een zeer praktisch werkinstrument.

Het boek telt circa 185 bladzijden en is voorzien van een klapper op de vrouwenamen.

De verkoopprijs bedraagt € 15 (+ € 5 voor eventuele verzending).

U kunt tot 15 september intekenen door overschrijving van € 15 (of € 20) op rekening 437-4146261-34 van de heemkundige kring van Erpe-Mere, Kerkhofstraat 47, 9420 Erpe-Mere.

U kan het boek afhalen in het Heemkundig Documentatiecentrum Albert D'hoker, Nieuwstraat 15 te Mere, elke zondag tussen 10 en 12 uur.

Verdere info: 053 83 43 51

DOCUMENTATIECENTRUM

Wij danken :

*Dries Deleenbeer, Aalst :
DVD inhuldiging burgemeester Georges Deleenbeer 1971
Joris De Kegel, Kerksken: boeken
Siegfried Van Landuyt, Gijzegem: bidprentjes en doodsbrieven*

Lisette Cornelis, Haaltert: oude geschiedenisboeken

Nieuwe aanwinsten:

Regesten op Wettelijke Passeringen Aalst, deel 9

Gezinsreconstructie Moorsel

Staten van Goed, St-L-Esse

Hof te Raakhout Ressegem

Verkopen Heerlijkheid Woubrechtgem

**Gratis open voor leden
en niet-leden elke eerste en derde
zondag en elke tweede donderdag
van de maand**

van 10 tot 12 uur

OE ZEGGEN MEN 'T OMMEL IN 'T FLJERGEMS (7)

SAMENGEPROKKELD DOOR ROGER DE TROYER

10-Gezegden en vergelijkingen

achter d'o ag gauën: spijbelen, de school brossen
as da auën zen uëren komt: als hij dat verneemt
aule vijf voet: dikwijls, met korte tussenpozen
blijf van agter mij gat: loop mij niet zo achterna
blozen gelèk as 'n krieke: een mooie bloes op de wangen
boef, n'n enn'n: uitroep bij krachtige gebeurtenis
d'er es weirk op de plank: er is veel te doen
d'n derde kiejer verligt 't kèjesken: derde poging, de goede
da gaf mij dauër ne kloef: een knal horen
da got over zijn aut: dat gaat te ver
da kein tell'n: 't is de moeite waard
da komt bij 't kommen: zomaar
da moet in de gazet: (spottend) dat maakt ophef
da tuëverd ier zeker?: als men iets na lang zoeken niet vindt
da'n es gin auërdigeid: dat is niet te verwonderen
da'n missant ni: dat is geen hinder
dad es vegten tegen de duëd: dat is tevergeefs
dat es 't iejen en 't ander: geweldig, iets groot en belangrijk
dauër 'n snijen gie'n messen op: die is niet te beïnvloeden
dauër wil ik van af zijn: dat weet ik niet
dauër zau ramoeltje va kommen: ruzie, onrust
dobbel geletj: kloek gebouwd
een kommisje doen: een boodschap doen
en giejel d'n ennekesnest: alles wat erbij komt kijken
en giejel den battaklan: en alles wat erbij komt kijken
't es in de sjako sj: 't is gelukt, gewonnen
ge kuntj em uit zij vel schudden: hij is graatmager
ge moetj er au in stellen: je moet er in berusten
ge zatj verprostereerd: ge zijt verbeterd, schoner geworden
ge zetj gelèk getraüed?: naar 't schijnt, ben je gehuwd?
gelèk as 't woodj en droodj: zoals het reilt en zeilt
giej vangt zeker?: je bent zeker niet goed snik
hij 'n gauët mee nit alom: hij spreekt rechtuit
hij 'n eet er mor vier en nen bezekeke: een beetje gek
hij 'n eet ier nit te roettekoett'n: hij heeft hier niets te zeggen
hij ee gebrast: teveel gegeten
hij ee ne kemel geskot'n: hij heeft geblunderd
hij en zoo nog gie'n struë verleggen: hij is aartslui
hij es dauër vuil gevallen: zijn beoogde doel is niet bereikt
hij es gon ontsteken: op burenb bezoek
hij es klasjnat: druipnat
hij es skippes: hij is verdwenen
hij es va zij loef: hij is in de war
hij gebauërt va krimmenauës: doet alsof zijn neus bloedt
hij groetj deur zijn auër: hij wordt kaal
hij is gauën uësten: graanhalmen rapen op het stoppelveld na de oogst
hij is gekost gelèk as slegt geldj: hij heeft geen goede faam
hij is verbeterd gelèk as de wijn: beter worden met oud te worden
hij kreeg op zijn verdoemenis: hij kreeg een pak slaag
hij kuist zijn skip af: hij stopt ermee

bij muist er van onder: hij sluipt weg
bij n'oo mor zjust zij gat gekiejerd: was pas vertrokken
bij riskeert klo dd'n: hij kan moeilijkheden krijgen
bij spauërt veur 'n matras: hij moet dringend naar de kapper
bij verdintj geldj gelèk slijk: hij maakt veel winst
bij viel va zijne sis: hij viel bewusteloos
bij wacht mee zijne slinken: hij weigert te wachten
bij was duëmoej: moe, afgemat
bij weet ni va wat auët pijlen te moaken: heeft het financieel zeer moeilijk
bij zau ne post pakken: pijnlijk vallen
bij zoo der em ner verhangen: hij is er gretig naar
ik ben d'er van onder: ik ben weg
ik ben ribbedebie: ik ben weg
ik ben rittebüzze: heb alles verloren
ik dranë gelèk as n'n topmeulen: ik voel mij draaiërig
ik kèn er ni van over: ik kan het niet verwerken
ik zei bij mijn eigen: ik dacht bij mij zelve
im and de mau vèjeg'n: vleien
im and een mot geven: een klap geven
im and op de vingers tikken: iemand berispen
im and taur doen: iemand kwaad berokkenen
im and zijn uëren afzogen: blijvend zeuren
it agter 't gat doen: in 't geheim bekokstoven
it auën 't klo kziejel angen: iets rondbazuinen
it goe gauëslauën: zorgen dat het niet verloren gaat
'ke mem bij zijn schabbernakk'n: ik heb hem te pakken
'ken au der giej'n weez'n af: ik had er niet op gelet
lauëten oepen en toepen: zijn gang laten gaan
ligt au kerre: sta op, wij vetrekken
mee bott'n: soms
mee en fijn minne: zachtjes, precies maar vloeiend
mee klikken en klakken: met al wat eraan is
mee veel blabla: met potsierlijk vertoon
ne fermes toer lappen: een goede poets bakken
'n lotj au da ni auënkluëster'n: laat je dat niet aansmeren
'n lotj au ni verpikken: laat je niet doen
o wa zo o da liegen?: wat is er de oorzaak van?
oe dat 't komt of nit: wat er ook gebeure
om et kürt te trekken: om het verhaal kort te houden
op ieder potjen past e schelken: voor alles is er een passend dubbel
op ne slag en ne kiejer: plotseling
op veelord ni: hoegenaamd niet
op zijn 'n eigen depang: op eigen risico
pakt dauër isj e stolken auën: laat je dit een voorbeeld zijn
papier es gewillig: geloof niet alles wat men schrijft
pet èmmen: schrik hebben
slaggelings neervallen: met een slag
slopt op au twieje uëren: wees gerust in de zaak
smuëren gelèk as nen Turk: kettingroker
tas nau mijn zakken af: ik weet het niet
't batj in zijnen neus: is dichtbij wat hij zoekt
tegen de sterren op: zonder maat te houden
'ten es t'end va giejen kant'n of zijen: lijkt er hoegenaamd niet op
'ten zau em gi pèjerd skill'n: het zal weinig verschil uitmaken
t'er es plosj mee uëpen: plaats genoeg
't es enje van de wèjel'nd: 't is heel ver
't es kifikif: gelijke stand
't es kossj'n of tiejeken'n: te nemen of te laten
't es lepsaus: misnoegd zijn
't es om ziejep: 't is verbod

t es üeg wanëter: moet dringend plassen
t es uit de leit: uit de juiste richting
t es va men voeten: 't is niks waard of 't is mislukt
t es va mijn voeten: dikwijls, met korte tussenpozen
t es vulle mauën: kaalhoofd
t es weer bros: 't is weer niets
t es zuë lauët: te laat, het is gebeurd
t gat skuën emmen: geen obstakels in de weg hebben
t kei d'r nogau deur: het volstaat
t moe weer isj lukken: het slechte valt mij altijd te beurt
t'n kei mij nie bommen: t kan mij niet schelen
trukken van de fuër: listig te werk gaan
t was me dauër e pikket: t was daar een warboel, een drukte van jewelste
t was schuën om zien: schampend, 't was bespottelijk
t zitj schiejef: er is onenigheid
t zitj wüt: ze komen goed overeen
uit mijne schietlap: ga uit de weg
uit uëgenverblenjk: misleiden, om de waarheid te verdoezelen
va verdauërtijd: van ontsteltenis, van 't verschieten
van au uëren moaken: ruzie maken
vejegd er au broek auën: trek het je niet aan
we zijn kwit: we zijn elkaar niets meer verschuldigd
wie augt ter au muil open: wie onderhoudt je
wuër gomm'n da schrijven: dat is verbazingwekkend
wuër zijn au gedagten?: wat bezielt je?
z'ee weer eur kwintj'n: ze is weer nukkig
z'es duëd van de voak: haar ogen vallen dicht van de slaap
z'es nog au geskalloterd: gekneusd, toegetakeld
z'es ter mee weg: men heeft haar iets wijsgemaakt
z'oo der wee z'n in: ze was beschaamd
ze bleef mor stëjert'n: ze bleef maar aandringen
ze gaf ginne knif: gaf geen teken van interesse
ze kom m'n al mijn uëren uit: ik ben de eetwaren grondig beu
ze mokt van euren tetter: haar tong staat niet stil
ze slauët er ner: ze zgt maar wat, het is lang niet zeker
ze slopt gelèk as de muizen in 't mèjel: ze doet alsof ze slaapt
ze viel uit de lucht: het verraste haar
ze zau der ner opauël'n: 't zal haar zuur opbreken
zijne zijjever gauët de kust af: wat hij zegt houdt geen steek
zijjever in pakskes: nonsens, mallepraat
zuë blasj as e bluët gat: zo kaal als een blote kont
zuë blaud as en scholje: blauw van de kou
zuë duëf as ne kwakkel: hardhorig
zuë klèjer as pompwanëter: het is zeer duidelijk
zue nat as nen dwijl: druipnat
zue oud as de strauët: zeer oud
zuë plat as 'n luis: graatmager
zuë plat as en vijg: graatmager
zuë rap as tell'n: zeer vlug
zue simpel as bonjoer: heel gemakkelijk
zuë sloensj as ne schoetdoek: flauw, zonder fut
zuë stijf as ne stok: niet lenig
zuë verliefd as e jong koppel: wordt gezegd van ouderen
zuë zot as en oenjer: te gek om los te lopen
zuë zwert as molleskluëten: vuil en onverzorgd
zuë zwert as schippenauës: zo zwart als roet
zwijgen da ge zwitj: geen woord lossen

HERINNERINGEN HELDERGEM, CA. 1945

De meisjes van de 'patronagewerking' samen met hun proost, pastoor Maurice Boonants (pastoor te Heldergerm van 1940 tot 1947).

Zittend: Paula Verbeke, Mariette D'Haeseleer, Simonne De Geyter, Justina Van Geyt, Agnes De Pelsmaeker

Achteraan: Maria De Geyter, Simonne Baeten, Georgette De Cock, Mariette Beerens, Maria De Koker, pastoor Boonants, Mariette De Troyer, Rachel Van de Wiele, Leona De Pelsmaeker, Georgette Braeckman.

Van het secretariaat – situatie 2007

Aantal leden 416, waarvan 97 steunende leden (die wij echt nodig hebben!)

Denderhoutem 40

Haaltert en Terjoden 137

Heldergerm 54

Kerksken 37

Buiten Haaltert: 148 leden, waarvan een paar in Frankrijk, Duitsland en zelfs één in Australië.

Het driemaandelijks tijdschrift heeft een oplage van 500 exemplaren.

Alle leden ontvangen 'Mededelingen Heemkundige Kring', 45 exemplaren worden bezorgd als ruilnummer aan de Oost-Vlaamse Heemkundige kringen en 36 nummers worden gratis toegestuurd aan de scholen van Groot-Haaltert, de omliggende bibliotheken en de wettelijke archieven.

Wij danken oprecht alle leden die hun lidmaatschap hernieuwden en wensen de nieuwe leden van harte welkom.

HERINNERINGEN KERKSKEN, 1934

Zuster Léonce, geboren De Vos Angelique gaf les gedurende 45 jaar van 1913 tot 1958.

Zittend; v.l.n.r. : Rozga Roelandt; Esther Van Der Haegen; Césarine Gees; Marguerite Scheerlinck; Martha Van Der Bie; Elza De Block; Simone Baeyens; Martha Wellemans; Florine Van Durme.

1ste rij staande : Jeanne De Pauw; Suzanne Van Der Haegen; Madeleine Vonck; Julia De Clercq; Marguerite Van de Sijpe; Julia De Pelsmaeker; Julia De Pauw; Julia Sorgeloos; Maria Coppens; Maria Goeman.

2de rij staande: Suzanne De Geest; Maria Van Impe; Justine Roelandt; Clementine Van Der Haegen; Mariette Dooremont; Rozine Boonen; Paula Ghijssels; Paula Van Mieghem; Julia Van Der Stockt; Julia De Bruyn.

3de rij staande: Esther Piens; Caroline De Neve; Martha De Meerleer; Clarisse Goossens; Maria De Meerleer; Suzanne D'Hondt; Maria Souffriau; Suzanne Van Impe; Juliette Van Der Haegen; Maria Gees.

Foto: Linda Muylaert

Daidsfonds

Kerksken-Heldergem
Haaltert

Heemkundige Kring

Groot-Haaltert

In het kader van de herdenkingen van het overlijden van Priester Adolf Daens 100 geleden, nodigen wij je vriendelijk uit op het referaat:

WAT IS IN EEN NAAM?

Over christen-democraten en katholieken, socialisten, liberalen en klerikalen ten tijde van Priester Daens

door Prof. Frans-Jos Verdoodt

Vrijdag 21 september 2007 om 19u30
In het Sint Martinusheem, Dorp te Kerksken

KERKSKENAREN DOMINEREN HAALTERTSE DIALECTQUIZ

Vrijdag 8 juni kwamen de Oiltjertkenners opdagen voor de 16de editie van 'de plezante dialectquiz', een organisatie van Daidsfonds en Heemkundige Kring.

Nieuw was dit jaar de uitreiking van een wisseltrofee 'Oiltjeneir van 't joar'. Lutgart Van Impe mag de trofee, een prachtig smeedijzeren kunstwerkje (gerealiseerd door Peter De Bruyn en Rik De Schepper), voor één jaar mee naar huis nemen.

In de reeks 'Oiltjertkenner' werd Frans Baetens laureaat, vóór Lutgart Van Impe, Katrien Van Impe, Katrien Baetens, Annie raes, Ulrich Herremans, Robert Welleman, Joris De Kegel, Ann De Rouck, Jolien Muylaert, e.a.

In de dialectquiz '10 veer Oiltjerts' waren 'Keskenaren' superieur! Zij behaalden de eerste vier plaatsen. Dit toont aan dat Haaltert en Kerksken twee handen op één buik zijn, althans wat het dialect betreft.

De laureate was Hilda Baeyens, gevolgd door Frieda Leemans, Robert Welleman, Joris De Kegel, Rita Raes, Gemma Hooghe, Michelle Cosijns, Jenneke Van Cromphaut, Marnix De Rijck, Nadine Meganck, e.a.

Van harte proficiat aan de laureaten en dank aan alle deelnemers.

Wij hopen jullie terug te zien voor de 'zevetienste kiër in tweeëdoezjend en acht.

SFEERBEELDEN DIALECTQUIZ

De laureaten

De quizmasters